

Peyzaj Mimarlığı 1. Ulusal Çevresel Etki Değerlendirmesi Çalıştayı

Prof. Dr. Muzaffer Yücel

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ

2 Mayıs 2009

Çukurova Üniversitesi
Ziraat Fakültesi
Peyzaj Mimarlığı Bölümü
myucel@cu.edu.tr

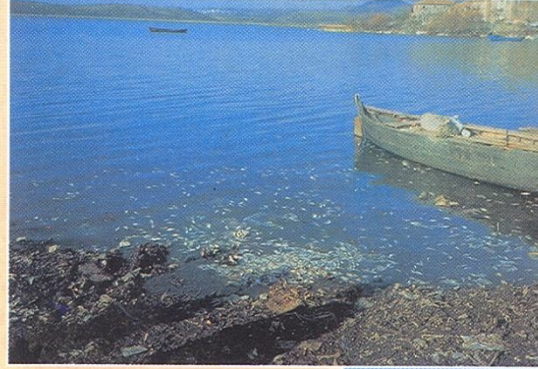

T.C.
ÇEVRE BAKANLIĞI

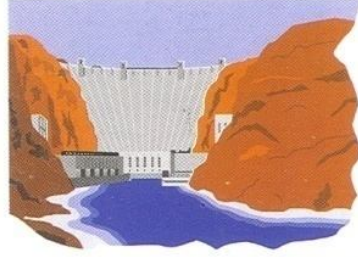
ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ

T.C. ÇEVRE BAKANLIĞI
Eskişehir Yolu 8. km. ANKARA • Tel: (0 312) 285 72 82 • Fax: (0 312) 286 35 80

Tasarım: ŞFN 0312/435 15 Baskı: GAYE A.Ş.

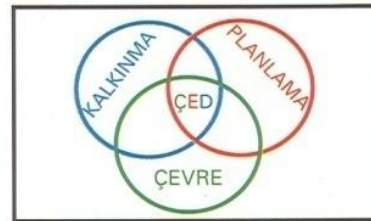

ÇEVRE

CANLILARIN YAŞAMLARI BOYUNCA İLİŞKİLERİNİ SÜRDÜRDÜKLERİ VE KARŞILIKLI OLARAK ETKİLEŞİM İÇİNDE BULDUKLARI FİZİKİ, BİYOLOJİK, SOSYAL, EKONOMİK VE KÜLTÜREL ORTAMDIR.

ÇED (ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ)

- ÇEVRESEL KALİTENİN KORUNMASI VE GELİŞTİRİLMESİ YOLUNDA EN ETKİLİ ÇEVRESEL YÖNETİM, PLANLAMA VE KARAR ALMA SÜRECİDİR.
- EN EKONOMİK ÇEVRE KORUMA ARACIDIR.
- YATIRIMCI, ÇEVRE KORUMA İLE İLGİLİ KAMU YÖNETİMLERİ VE YATIRIMDAN ETKİLENECEK OLAN HALK TOPLULUKLARI ARASINDA HABERLEŞMEYİ, İLETİŞİMİ VE BUNLARA DAYALI OLARAK GEREKLİ ORTAK HAREKETİ SAĞLAYACAK OLAN BİR SÜREÇTİR.
- GELİŞME İLE ÇEVRE ARASINDA SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA ARACI OLARAK DENGE KURMAKTIR.
- "GERÇEKLEŞTİRİLMESİ PLANLANAN FAALİYETLERİN ÇEVREYE OLABİLECEK OLUMLU YA DA OLUMSUZ ETKİLERİNİN BELİRLENMESİNDE.....
.....SÜRDÜRÜLECEK ÇALIŞMALARDIR."

??? ÇED SÜRECİ ???

Muzaffer yücel

Kimden: "RAMS Risk Analizi ve Yönetim Hizmetleri Danışmanlık Tic.A.Ş."
<rams@ramsrisk.com.tr>
Kime: <Undisclosed-Recipient:;>
Gönderme tarihi: 07 Eylül 2006 Perşembe 15:42
Konu: [ekoloji_çevre] EGITIM: Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği-İSTANBUL

Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği

21 Eylül 2006 Hotel Dedeman/İSTANBUL

Eğitimin Amacı

Çevresel Etki Değerlendirmesi;
• gerçekleştirilmesi planlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ya da olumsuz etkilerinin belirlenmesinde,
• olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin, seçilen yer ile teknoloji alternatiflerinin belirlenerek değerlendirilmesinde ve
• projelerin uygulanmasının izlenmesi ve kontrolünde sürdürülecek çalışmalardır.

Çevre Mevzuatımız kapsamında yer alan "Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) Yönetmeliği'ne tabi tesisler için;
• gerek gerçekleştirilmek istenen yatırımın planlama aşamasında,
• gerekse işletme döneminde mevcut durumlarında yapılmak istenilen değişiklik olması halinde

Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği kapsamındaki yükümlülüklerin yerine getirilmesi gerekmektedir.

Bu doğrultuda düzenlediğimiz eğitimde 16 Aralık 2003 tarih ve 25318 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği ve Uygulama Örneklerini irdeleme olanağını bulacağız.

Eğitim Programının İçeriği

- Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar, Genel İlkeler
- Çevresel Etki Değerlendirmesi Uygulama Yöntemi
- Seçme, Eleme Kriterleri Uygulama Yöntemi
- İzleme ve Kontrol
- Uygulamaların Değerlendirilmesi

RAMS Risk Analizi ve Yönetim Hizmetleri Danışmanlık Ticaret A.Ş.
Topçu İbrahim Sk. Pak Plaza K:3 D:5 Çerçenköy/İSTANBUL
Tel: 0216 469 88 13 Faks: 0216 469 88 14
www.ramsrisk.com.tr info@ramsrisk.com.tr

Eğitim Yöneticisi

İslam SADIKER (Kimya Mühendisi, ISO 14001 Baş Denetçisi, İstanbul Çevre ve Orman İl Müdürlüğü Görevlisi, Eski İstanbul Çevre İl Müdür Yardımcısı)

Katılımcı Profili

- Ülkemizde Çevreye Yönelik Hizmet Sunan Kamu, Kurum ve Kuruluşlarında Görev Yapan Yetkililer ve Uygulama Sorumluları,
- Yerel Yönetimlerde Görev Alan Çevreden Sorumlu Başkan Yardımcısı, Çevre Koruma Müdürü, İlgili Diğer Mühendis ve Uzmanlar,
- Özel Sektörde/Sanayide Çevre ve İdari İşler Departmanlarında Görev Alan Yetkililer,
- Çevre Yatırım ve Planlama Departmanlarında Görev Yapan Kişiler ve Çevre Hizmeti Sunan Özel Firma Yetkilileri

Belge

Eğitime %75 oranında devam edenlere "Katılım Sertifikası" verilecektir.

Son Başvuru Tarihi

14 Eylül 2006

Katılım Bedeli

- Katılım bedeli **250 YTL/Kişi+KDV** olup, bedele eğitim notları, öğle yemeği ve tüm gün çay-kahve-kurabiye ikramları dahildir. Aynı kuruluştan katılan 3 kişi ve üzeri gruplara % 10 indirim uygulanır.
- Söz konusu eğitim, katılımcı sayısına bağlı olarak şirketimizde de gerçekleştirilebilmektedir.
- Son başvuru tarihinden sonra yapılacak iptallerde katılım bedelinin %50'si geri ödenir.

Kayıt işlemleri için 0216 469 88 13 nolu telefonumuzdan Hande ASRAK ile irtibata geçilmesi rica olunur.

Tüm Eğitimlerimiz Kapsam, Süre ve Seviye Açısından Kuruluşların İhtiyaçları Doğrultusunda da Gerçekleştirilebilmektedir.

Eğitim Referanslarımız İçin Lütfen
www.ramsrisk.com.tr
Web Sitemizi Ziyaret Ediniz.

T. C.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ VE PLANLAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TÜRKİYE ÇEVRE
KORUMA VAKFI

1. ULUSAL ÇED ÇALIŞTAYI

25 - 27 Şubat 2009

TÇMB

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ VE PLANLAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ÇED Eğitim ve Bilgi Merkezi

Atlantis Otal Belek / ANTALYA

TMMOB
PEYZAJ
MİMARLARI
ODASI

02
MAYIS
09

PEYZAJ
MİMARLIĞI
I. ULUSAL

ÇEVRESEL ETKİ

Ankara

DEĞERLENDİRMESİ

ÇALISTAY

Ankara Üniversitesi
Ziraat Fakültesi
Konferans Salonu
Dışkapı, ANKARA

www.peyzajmimoda.org.tr
peyzaj@peyzajmimoda.org.tr

ÇED'in TARİHÇESİ

- **1 Ocak 1970 ABD Ulusal Çevre Politikası Yasası** (102. maddesi ÇED)
- **5-12 Haziran 1972** Stockholm “**İnsan ve Çevre Konferansı**” (Birinci Dünya Çevre Konferansı) .
- **UNEP** (United Nations Environmental Program) olan **Birleşmiş Milletler Çevre Programı** kuruldu ve özellikle gelişmekte olan ülkelerde **ÇED uygulamalarını destekledi.**
- **3-14 Haziran 1992** Rio de Janeiro’da “**İkinci Dünya Çevre Konferansı**” toplanmıştır.
- Rio Deklerasyonu’nun **17. ilkesi ÇED** : “**Ulusal bir araç olarak çevresel etki değerlendirmesi çevreye önemli derecede zarar verici nitelikteki ve uzman ulusal otoritenin kararına bağlı olan faaliyetler için yapılacaktır**” .

Avrupa Birliği'nde ÇED

- 22 Kasım 1973 “Birinci Çevre Eylem Programı”nı yürürlüğe kondu.
- 1975 üye ülkelerin Çevre Bakanları **Çevresel Etki Değerlendirmesi**'nin de programa alınması ve bunun üzerine çalışmalar yapılması kararlaştırdı.

- *AET Çevre Bakanları "**27 Haziran 1985** tarih ve 85/337/AET sayılı

"Bazı Kamu ve Özel Sektör Projelerinde

Çevresel Etki Değerlendirmesinin

Uygulanmasına İlişkin Konsey Yönergesi"ni

27 Haziran 1985 tarihinde onaylamışlar ve Topluluğun 5.7.1985

tarih ve I. 175/40 sayılı Resmi Gazetesinde yayınlanmıştır.

AB ÇED Yönergesi

- 27 Haziran 1985 ilk kez yayınlandı.
- 03 Mart 1997 değiştirildi.
- 26 Mayıs 2003 değiştirildi.

AB- Espoo

- **Avrupa Birliğinin 85/337/EG sayılı Yönergesinin 7. maddesi komşu ülkelere (sınırlarötesi) bilgi verme zorunluluğunu öngörmektedir.**
- Bu madde **25.2.1991** tarihinde **Birleşmiş Milletler Ekonomik Komisyonu Avrupa Bölümü** tarafından Finlandiya'nın Espoo kentinde imzalanan "**ÇED Sözleşmesi**" veya "**Espoo Sözleşmesi**" ile daha da genişletilmiştir.
- Sözleşme **10.09.1997** tarihinde yürürlüğe girmiştir.

AB – SÇD

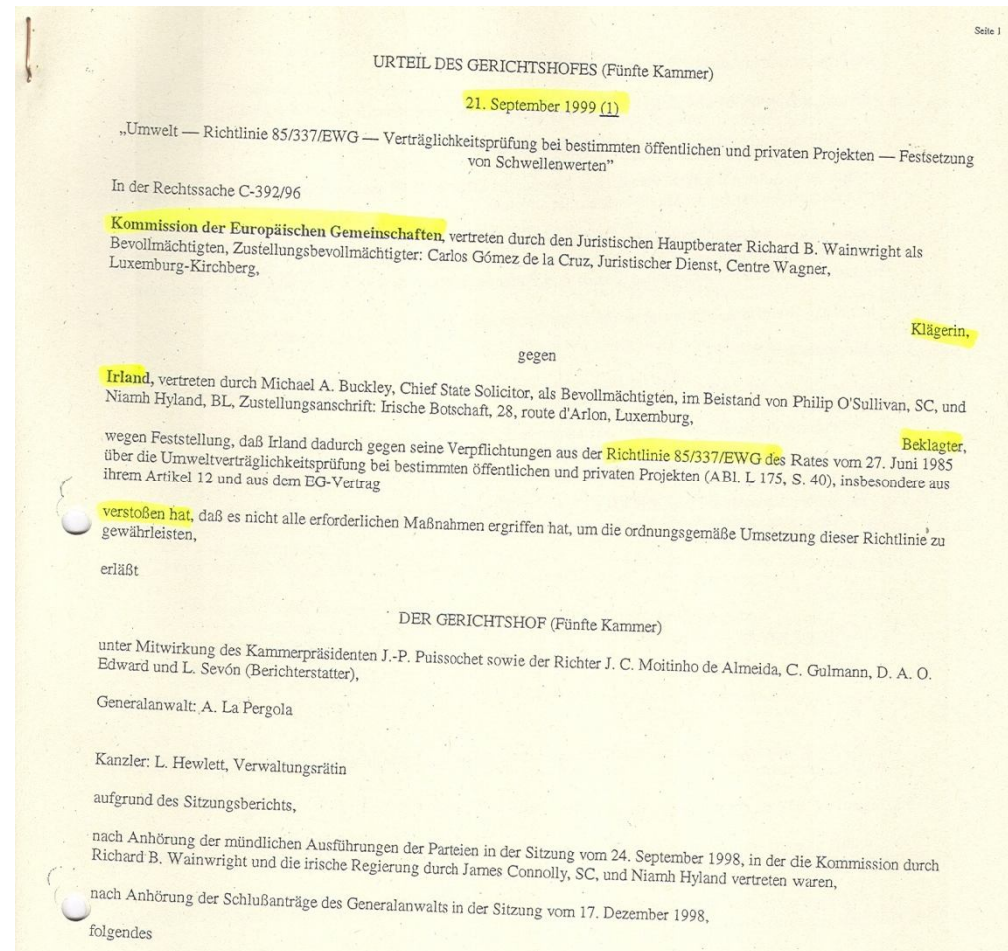
- **27 Haziran 1985** fiziksel faaliyetler için **Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED)**
- **27 Haziran 2001** plan ve programlar için **Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD)**

Yönergelerini yayınlamıştır.

**Avrupa Birliği Ülkelerinde ÇED-Yönergesi N edeniyle Mahkeme
Başvuruları
(1988 - 1990)**

Üye Ülkeler	Başvuru Sayısı
Belçika	12
Danimarka	0
Fransa	33
Almanya	37
Yunanistan	34
İrlanda	26
İtalya	42
Lüksemburg	1
Hollanda	3
Portekiz	26
İspanya	72
İngiltere	48
TOPLAM	334

Örnek bir ÇED davası

Örnek bir ÇED davası

Mahkemenin (Beşinci Dairenin) Kararı

- Tarih : 21 Eylül 1999
- Davacı : Avrupa Birliği Komisyonu
- Davalı : İrlanda
- Konu : 27 Haziran 1985 tarih ve 85/337/EWG sayılı ÇED Yönergesinin 12 maddesinin uygulanmaması.
(12. madde: üye ülkeler 3 yıl içerisinde bu yönergeyi kendi yasal düzenlemelerine uyarlamak zorundalar)
- Sonuç : Mahkeme, İrlanda'nın ilgili yönetmeliğin ilgili maddelerindeki gerekli hükümleri yerine getirmediğine karar vermiştir. Mahkeme giderlerini İrlanda ödeyecektir.

TÜRKİYE'DE ÇED

24.4.1930 tarih ve 1593 sayılı **Umumi Hıfzısıhha Kanunu**

- Yasanın 268. maddesinde “halkın sıhhat ve istirahatını ihlal eden müesseseler ve atölyeler bu kanunun neşrinden itibaren resmi müsaade istihsal edilmeksizin açılmaz” denilmektedir.
- 269. maddede ise, söz konusu müessese ve atölyeler üç sınıfa ayrılmıştır.
- 1. Kesinlikle yerleşim yerlerinden uzak yapılması gerekenler,
- 2. Yerleşim yerlerinden uzak olması zorunlu olmayan, ancak izin verilmeden önce çevrede yaşayanlara etkilerinin olup-olmayacağını araştırılması gerekenler,
- 3. Yerleşim yerlerinin yanında kalmakla beraber, etkileri yönünden izlenmesi gerekenler.

18.10.1982 tarih ve 2709 sayılı **Anayasa**

- 56. maddesi:
- **"Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir.**
- **Çevreyi geliştirmek, evre sağlığını korumak ve evre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir".**

9.8.1983 tarih ve 2872 sayılı

Çevre Kanunu

Çevre Kanunu'nun 10. maddesi:

- "Gerçekleştirmeyi planladıkları faaliyetleri sonucu çevre sorunlarına yol açabilecek kurum, kuruluş ve işletmeler bir "**Çevresel Etki Değerlendirme Raporu**" hazırlarlar". Bu raporda çevreye yapılabilecek tüm etkiler göz önünde bulundurularak, çevre kirlenmesine sebep olabilecek atık ve artıkların ne şekilde zararsız hale getirebileceği ve bu hususta alınacak önlemler belirtilir.
- Çevresel Etki Değerlendirme Raporu'nun, hangi tip projelerden isteneceği, ihtiva edeceği hususlar ve hangi makamca onaylanacağına dair esaslar **yönetmelikle** belirlenir".

Çevre Kanunu'nun 31. maddesi: 9.8.1983

Resmi Gazete 11.8.1983

- Madde 31.
- Bu Kanunun uygulanması ile ilgili olarak çıkarılacak yönetmelikler, ilgili Bakanlıkların görüşü alınarak Çevre Genel Müdürlüğünce hazırlanır. Kanunun yürürlüğe girmesinden başlayarak **en geç 1 yıl** içerisinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe konulur.
- **(Bu durumda ÇED Yön. için son tarih 10.8.1984)**

ÇED Yönetmeliği Taslakları

1. 1986 Çevre Genel Müdürlüğü (tanıtım düzeyinde)
2. Auğ. 1988 Çevre Genel Müdürlüğü
3. Nis. 1990 Çevre Genel Müdürlüğü (ODTÜ)
4. Nis. 1990 Çevre Genel Müdürlüğü (kendi elemanı)
5. Eyl. 1991 Çevre Genel Müdürlüğü
6. Haz.1992 Çevre **Bakanlığı (son Taslak)**

7 Şubat **1993** tarih ve 21489 sayılı Resmi Gazete
ÇED Yönetmeliği (I)

7 Şubat 1993 tarih ve 21489 sayılı Resmi Gazete ÇED Yönetmeliği

Sayfa : 20

RESMİ GAZETE

7 Şubat 1993 — Sayı : 21489

Yönetmelikler

Çevre Bakanlığından :

Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği

Birinci Bölüm

Amaç, Kapsam, Hukuki Dayanak, Tanımlar

Amaç

Madde 1- Bu Yönetmeliğin amacı; gerçekleştirilmeyi planladıkları faaliyetleri sonucu çevre sorunlarına yol açabilecek kamu veya özel sektöre ait kurum, kuruluş ve işletmelerin yatırım kararlarının çevre üzerinde yapabilecekleri etkilerin belirlenerek değerlendirilmesi, tesbit edilen olumsuz etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi ve alternatiflerin değerlendirilmesi amacıyla gerçekleştirilecek Çevresel Etki Değerlendirmesi sürecinde uyulacak idari ve teknik esasların düzenlenesidir.

Kapsam

Madde 2- Bu Yönetmelik, Çevresel Etki Değerlendirmesi sürecinde uyulacak teknik ve idari esaslar ile bu esaslara göre hazırlanacak Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu ve Çevresel Etki Değerlendirmesi Ön Araştırma Kontrol Listesi ve Değerlendirme Tablosunun hangi tip faaliyetler ve hangi yöreler için isteneceğini, içereceği hususları, inceleme ve değerlendirilmede uyulacak esasları, izleme-denetimde yetkili mercileri ve inceleme-Değerlendirme Komisyonunun çalışma usulleri ile Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu ve Çevresel Etki Değerlendirmesi Ön Araştırma Kontrol Listesi ve Değerlendirme Tablosunu hazırlayacak kurum ve kuruluşların belirlenmesi ile ilgili hususları kapsar.

Hukuki Dayanak

Madde 3- Bu Yönetmelik 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 10 uncu maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve Kısaltmalar

Madde 4- Bu Yönetmelikte geçen;

Bakanlık: Çevre Bakanlığı'nı,

Taşra Teşkilatı: Çevre Bakanlığının Taşra Teşkilatı'nı,

Çevre: Canlıların yaşamaı boyunca ilişkilerini sürdürdüğu ortam olup; bu ortamdaki hava, su, toprak gibi tabii çevrenin fiziksel unsurlarını, üreticiler (bitkiler), tüketiciler (hayvanlar), ayrıştırıcılar (bakteri ve mantarlar) gibi biyolojik unsurlarını, insanların tabii, beşeri, parasel ve maddesel kaynakları kullanım ve işletmelerinden doğan ekonomik çevre unsurlarını, insan topluluklarının demografik yapısı, barınma, sağlık, eğitim ve kültürel ihtiyaçlarını tesin biçimleri ile tarihi ve kültürel değerlerin oluşturduğu sosyal çevre unsurlarını,

Etki: Planlanan bir faaliyetin; hazırlanması, inşaat ve işletme sürecinde ya da işletmenin faaliyetinin sona ermesi halinde, fiziksel, biyolojik, sosyal ve ekonomik çevre unsurlarında doğrudan ya da dolaylı olarak, kısa veya uzun dönemde, geçici ya da kalıcı olarak, olumlu veya olumsuz yönde ortaya çıkması muhtemel değişiklikleri,

Önemli Etki: Planlanan bir faaliyetin çevreye olabilecek olumsuz etkisinin, o faaliyetin özellikleri ya da yer aldığı çevrenin etkilere karşı hassasiyeti nedeniyle ilgili mevzuata ve/veya bilimsel esaslara göre kabul edilebilir olarak belirlenen sınır değerlerin dışında olmasını.

12.04.1993 **Başbakanlık Genelgesi** (ÇED Uygulamaları ile ilgili olarak)

- Genelgede, 7.2.1993 tarihinde ÇED Yönetmeliğinin yayımlandığı hatırlatılarak, “geçmişte yapılan hataların bir daha tekrarlanmaması ve telafisi çok güç, masraflı veya imkansız noktalara gelmemesi için ÇED Yönetmeliğinin etkin ve süratli bir şekilde uygulanması esastır” denilmektedir.
- Genelgenin sonunda da “**..ezcümle Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği'nin titizlikle uygulanması**” istenerek, bu yönetmeliğe ve uygulanmasına verilen önem belirtilmektedir.

- 21.04.1993 Yeterlik Belgesi Tebliği Taslağı
- Mayıs 1995 Yeni ÇED Yönetmeliğı Taslağı
- **23.06.1997 ÇED Yönetmeliğı (II)**
- **12. 08.1999 Yeterlik Belgesi Tebliğı (I)**

- 13.08.1999 ÇED Yönetmeliğı hk. Değışiklik Yönetmeliğı (**tanımlar**)
- 14.04.2000 ÇED Yönetmeliğı hk. Değışiklik Yönetmeliğı (**üretimde bulunma**)
- 29.09.2000 ÇED Yönetmeliğı hk. Geçici madde ilavesi (**yüzer santraller ÇED dışı**)
- 26.10.2000 ÇED Yönetmeliğı hk. Değışiklik Yönetmeliğı (**petrol arama...**)

- 26.10.2001 ÇED Yönetmeliği Taslağı
- 06.06.2002 ÇED Yönetmeliği (III)
- 16.12.2003 ÇED Yönetmeliği (IV)
- 24.02.2004 Yeterlik Belgesi Tebliği (II)
- 16.12.2004 ÇED Yönetmeliği hk. Değişiklik Yönetmeliği (madencilik).

SON DURUM

- 13.05.2006 **ÇEVRE KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN**
- 17.07.2008 **ÇED Yönetmeliği (V)**
- **Son ve geçerli olan yönetmelik**
- 08.08.2008 **Yeterlik Belgesi Tebliği (III)**
- **Son ve geçerli olan tebliğ**

ÇEVRE KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN 2006

MADDE 7 – 2872 sayılı Kanunun 10 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 10 – Gerçekleştirmeyi plânladıkları faaliyetleri sonucu çevre sorunlarına yol açabilecek kurum, kuruluş ve işletmeler, **Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu** veya **proje tanıtım dosyası** hazırlamakla yükümlüdürler.

Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı veya Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir Kararı alınmadıkça bu projelerle ilgili onay, izin, teşvik, yapı ve kullanım ruhsatı verilemez; proje için yatırıma başlanamaz ve ihale edilemez.

Petrol, jeotermal kaynaklar ve maden arama faaliyetleri, Çevresel Etki Değerlendirmesi kapsamı dışındadır.

Çevresel Etki Değerlendirmesine tâbi projeler ve **Stratejik Çevresel Değerlendirme**ye tâbi plân ve programlar ve konuya ilişkin usûl ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak **yönetmeliklerle** belirlenir."

• 24 Ocak 2009 CUMARTESİ **Resmî Gazete** Sayı : 27120

• **ANAYASA MAHKEMESİ KARARI**

• Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

• **Esas Sayısı : 2004/70**

• **Karar Sayısı : 2009/2 (Yürürlüğü Durdurma)**

• **Karar Günü : 15.1.2009**

• **YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİNDE BULUNAN:** Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri Ali TOPUZ, K. Kemal ANADOL ve Haluk KOÇ ile birlikte 117 milletvekili

• **YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİNİN KONUSU:**9.8.1983 günlü, 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 10. maddesine eklenen üçüncü fıkrasının ve Geçici 1. maddesinin altıncı fıkrasının birinci tümcesinin, Anayasa'nın 2., 6., 7., 8., 11., 17., 38., 43., 45., 56., 63., 90., 123., 128. ve 168. maddelerine aykırılığı savıyla iptalleri ve yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesi istemidir.

• **YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİNİN İNCELENMESİ**

• Yürürlüğün durdurulması istemini de içeren dava dilekçesi ve ekleri, bu konudaki yürürlüğü durdurma ve esas inceleme raporu ile ekleri, iptali istenilen kurallar, dayanılan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile öteki yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

• D- 28. maddesiyle 9.8.1983 günlü, 2872 sayılı **Çevre Kanunu'nun 10. maddesine** eklenen üçüncü fıkrası hakkında, 15.1.2009 günlü, E. 2004/70, K. 2009/7 sayılı kararla karar verilmesine yer olmadığına karar verildiğinden, bu fıkra ile ilişkili YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİ HAKKINDA KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA,

• 15.1.2009 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

• **SONUÇ**

• **“Petrol, jeotermal kaynaklar ve maden arama faaliyetleri, Çevresel Etki Değerlendirmesi kapsamı dışındadır.”**

• **Bu madde iptal edildi,**

• **yürütmenin durdurulması reddedildi,**

• **madde Resmi Gazetede yayımlandıktan 6 ay sonra yürürlüğe girecek.**

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ YÖNETMELİĞİ

Resmi Gazete: 17 Temmuz 2008, sayı 26939

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, Çevresel Etki Değerlendirmesi sürecinde uyulacak idari ve teknik usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik;

- a) Çevresel Etki Değerlendirmesi kapsamına giren projelerin işletme öncesi, işletme sırası ve işletme sonrası dönemde izlenmesi ve denetlenmesini,
 - b) Çevresel Etki Değerlendirmesi Başvuru Dosyası, Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu ile Proje Tanıtım Dosyasının hangi tür projeler için isteneceği ve içereceği konuları,
 - c) Çevresel Etki Değerlendirmesi sürecinde uyulacak idari ve teknik usul ve esasları,
 - ç) Çevresel Etki Değerlendirmesi için Kapsam Belirleme ve İnceleme Değerlendirme Komisyonunun oluşturulması ile ilgili çalışmaları,
 - d) Çevresel Etki Değerlendirmesi sisteminin, çevre yönetiminde etkin ve yaygın biçimde uygulanabilmesi ve kurumsal yapısının güçlendirilmesi için gerekli eğitim çalışmalarını,
- kapsar.

YETERLİK BELGESİ TEBLİĞİ

8 Ağustos 2008

Resmî Gazete

Sayı : 26961

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı,

Çevresel Etki Değerlendirmesi Başvuru Dosyası veya

Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu veya

Proje Tanıtım Dosyası

hazırlayacak kurum ve kuruluşlara yeterlik belgesi verilmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

- Bu Tebliğ,
- Çevresel Etki Değerlendirmesi Başvuru Dosyası veya
- Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu veya
- Proje Tanıtım Dosyası
- hazırlayacak kurum ve kuruluşlarda aranacak şartları,
- Komisyonunun oluşumu, çalışma usul ve esasları,
- başvuruların değerlendirilmesi,
- yeterlik belgesinin verilmesi,
- vize edilmesi,
- iptali ve
- yeterlik belgesi verilen kurum/kuruluşların denetlenmesi ile ilgili hususları kapsar.

Yeterlik belgesi başvurularında aranacak şartlar

MADDE 5 – (1) Yeterlik belgesi almak isteyen kurum ve kuruluşların aşağıdaki şartları sağlamaları zorunludur:

a) Kamu veya özel sektörde mesleği ile ilgili olarak **en az üç yıl çalışmış** ve

en az bir tanesi yeterlik belgesi başvuru tarihinden üç yıl öncesine ait olmak üzere, **üç adet raporun hazırlanmasında yer almış veya**

üç adet raporun İDK toplantısına katılmış veya

üç adet rapora ait faaliyetin denetiminde bulunmuş

bir **çevre mühendisini** sürekli olarak istihdam etmeleri,

- b) **Aşağıda belirtilen meslek gruplarının** en az birinden lisans düzeyinde mezun olmuş ve kamu veya özel sektörde mesleği ile ilgili olarak en az **üç yıl çalışmış** ve en az bir tanesi yeterlik belgesi başvuru tarihinden **üç yıl öncesine** ait olmak üzere, üç adet raporun hazırlanmasında yer almış veya **üç adet raporun** İDK toplantısına katılmış veya **üç adet rapora** ait faaliyetin denetiminde çalışmış farklı meslek grubundan **iki personeli sürekli olarak istihdam etmeleri**;
- 1) **Mühendislik veya mimarlık fakülteleri mezunları,**
- 2) **Fakülte, akademi veya dört yıllık yüksek okul veya fen-edebiyat fakültelerinin ziraat, fizik, kimya, matematik, istatistik, biyoloji bölümleri ile jeoloji, hidrojeoloji, zooloji lisans veya mühendislik mezunları,**
- 3) **Arkeoloji, veteriner hekim, kamu yönetimi, işletme, ekonomi, maliye, hukuk, iktisat, ekonometri, sosyoloji bölümleri mezunları.**

Rapor Koordinatörü

- C) Bu maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine göre görevlendirilen personel haricinde, (a) ve (b) bentlerinde belirtilen meslek dallarından; kamu veya özel sektörde mesleği ile ilgili olarak en az **beş yıl** çalışmış ve en az on adet ÇED Olumlu Kararını onaylamış veya en az bir tanesi yeterlik belgesi başvuru tarihinden **beş yıl** öncesine ait olmak üzere, en az **beş adet raporun** hazırlanmasında yer almış veya en az beş adet raporun İDK toplantısına katılmış veya en az **beş adet rapora** ait faaliyetin denetiminde görev almış **bir personeli rapor koordinatörü olarak ÇED sürecinde görevlendirmeleri,**
- Önceki personelde aranan “**üç**” koşulu burada “**beş**” olarak geçiyor.

ÇED Yetkili Mercii

**Çevre ve Orman
Bakanlığı**

ÇED Yetkili Mercii

Çevre ve Orman Bakanlığı

Çevre ve Orman Bakanlığı Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun

Kanun No. 4856

Kabul Tarihi : 1.5.2003

Resmi Gazete 08 Mayıs 2003, SAYI 25102

Çevre ve Orman Bakanlığı, 2003

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ana Hizmet Birimleri

Ana hizmet birimleri

MADDE 8.- Bakanlığın ana hizmet birimleri şunlardır:

a) Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü.

b) Çevresel Etki Değerlendirmesi ve Plânlama Genel Müdürlüğü.

c) Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Genel Müdürlüğü.

d) Orman-Köy İlişkileri Genel Müdürlüğü.

e) Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğü.

f) Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı.

g) Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Dairesi Başkanlığı.

h) Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı.

Çevre ve Orman Bakanlığı, 2003

Çevresel Etki Değerlendirmesi ve Plânlama Genel Müdürlüğü

MADDE 10.- Çevresel Etki Değerlendirmesi ve Plânlama Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

a) Çevresel etki değerlendirme ve stratejik çevresel değerlendirme çalışmalarını yapmak.

b) Çevre envanterini ve çevre durum raporlarını hazırlamak.

c) Dengeli ve sürekli kalkınma amacına uygun olarak ekonomik kararlarla ekolojik kararların birarada düşünülmesine imkân veren rasyonel doğal kaynak kullanımını sağlamak üzere, kalkınma plânları ve bölge plânları temel alınarak çevre düzeni plânlarını hazırlamak veya hazırlatmak, onaylamak, uygulanmasını sağlamak.

d) Ulusal çevre stratejisi ve eylem plânlarını yürütmek ve koordine etmek.

e) Görev alanına giren faaliyetleri izlemek ve denetlemek, uluslararası çalışmaları izlemek ve ulusal düzeyde uygulanmasını sağlamak.

f) Avrupa Çevre Ajansı ile ilişkileri yürütmek, gerekli çalışmaları yapmak.

g) Bakanlık Makamınca verilen benzeri görevleri yapmak.

Yapılan Çalışmalar

14.04.2009 tarihi itibarıyla **1680 ÇED**
yapılmış

Yapılan Çalışmalar

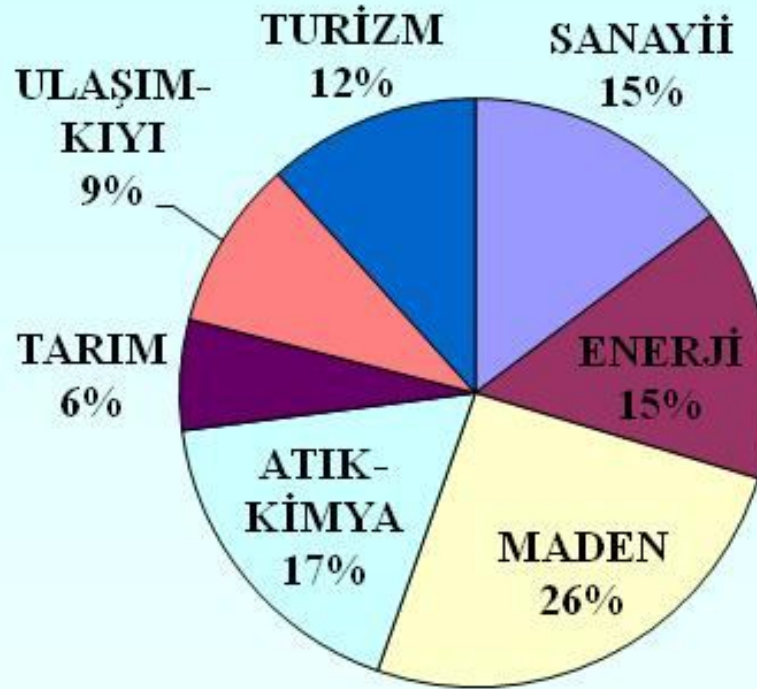
07.02.1993 – 21.02. 2008 arası

31.07.2008 tarihi itibarıyla 1546 adet ÇED yapılmıştır.

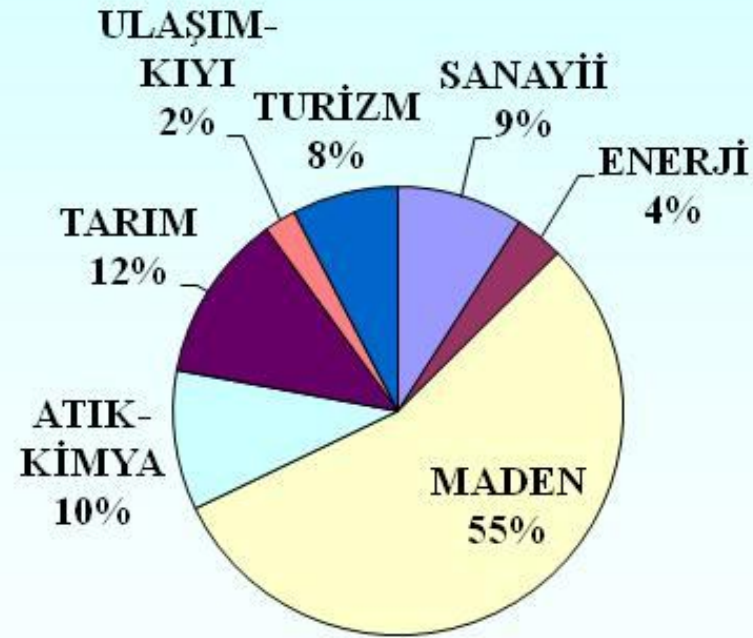
(14.04.2009 tarihi itibarıyla 1680 ÇED yapılmıştır.)

TOPLAM ÇED VE ÖN ÇED ORANLARI								
SEKTÖRLER								
	SANAYİİ	ENERJİ	MADEN	ATIK-KİMYA	TARIM	ULAŞIM-KIYI	TURİZM	TOPLAM
ÖN ÇED	1887	727	11475	2083	2514	479	1592	20757
ÇED	212	215	370	253	87	134	168	1439

EK-I ÇED KARARLARININ SEKTÖREL YÜZDESİ

**EK-II ÖN ÇED
KARARLARININ SEKTÖREL YÜZDESİ**

17.07.2008 Tarihli ÇED Yönetmeliği'ne Göre

ÇED AKIM ŞEMASI

7

ÇED'e Tabi Projeler

- a) EK-I listesinde yer alan projeler,
- b) Seçme Eleme Kriterlerine tabi olup "ÇED Gereklidir" kararı verilen projeler,
- c) Kapasite artırımı ve/veya genişletilmesi istenen ve Yönetmeliğin EK-I'inde belirtilen eşik değer veya üzerindeki projeler.

8

ÇED Sürecinin Başlatılması ve Komisyonun Kurulması

Proje sahibi (PS), dilekçesi ekinde Ek-III'de yer alan ÇED Genel Formatına göre hazırlanmış 2 adet "ÇED Başvuru Dosyası" ile Bakanlığa başvurur.

Bakanlık, başvuru dosyasındaki bilgi ve belgeleri uygunluk bakımından inceler.

Uygun değil ise tamamlanmak üzere PS'ne geri verilir.

Uygun ise, Bakanlık ilgili kurum ve kuruluş temsilcileri, Bakanlık yetkilileri ve PS'den oluşan bir komisyon kurar.

3 işgünü

Bakanlık başvuru dosyasının nüshasını ilgili Valiliğe gönderir.

Valilik, halka yörede proje ile ilgili olarak başvurunun yapıldığını, ÇED sürecinin başladığını ve ÇED süreci tamamlanana kadar projeye ilişkin görüş, soru ve önerilerinin değerlendirilmek üzere Valiliğe veya Bakanlığa verilebileceğini anons, askıda ilan, internet gibi herhangi bir yöntemle duyurur.

Halk projeye ilişkin görüş, soru ve önerilerini yukarıda belirtilen mercilere ulaştırabilir.

Bakanlık, PS'den başvuru dosyasını komisyon üyelerinin sayısı kadar çoğaltmasını ister.

Bakanlık başvuru dosyalarını, halkın katılımı toplantısı ve kapsam belirleme toplantısının tarihi ve yerini belirten bir yazı ekinde komisyon üyelerine gönderir ve ilk toplantıya çağırır. Komisyona Bakanlık temsilcisi başkanlık eder ve komisyonun sekretarya hizmetleri Bakanlıkça yürütülür.

Bakanlık gerekli görürse üniversitelerden, uzman kuruluşlardan, meslek odaları ve sivil toplum kuruluşlarından komisyon toplantılarına üye olarak çağırabilir.

9

**Halkın
Katılımı
Toplantısı
(HKT)**

HKT'nın yeri, tarihi valilik ve PS tarafından belirlenir. Valilik Bakanlığa bildirir. HKT, İl Çevre ve Orman Müdürü veya görevlendireceği başka bir yetkili başkanlığında yapılır.

PS, ÇED sürecinden önce halkı bilgilendirmek amacıyla anket, seminer gibi çalışmalar yapılabilir

PS, toplantı tarihini saatini, yerini ve konusunu belirten bir ilanı 1 ulusal ve 1 yerel gazetede en az 10 gün önce yayınlatır.

1
0

**Kapsam ve
Özel Format
Belirleme
Toplantısı**

Toplantıda PS, proje hakkında komisyonu bilgilendirir. Daha sonra, Bakanlık ve /veya Taşra Teşkilatı, HKT hakkında komisyonu bilgilendirir.

Komisyon, projenin kapsamını belirleyerek Özel Format ve ÇED Raporunu hazırlayacak çalışma grubunu belirler.

12 işgünü

PS, özel formatın veriliş tarihinden itibaren 1 yıl içerisinde ÇED Raporunu Bakanlığa sunmakla yükümlüdür.

11

ÇED Raporunun Bakanlığa Sunulması

3 işgünü

2 adet ÇED Raporu PS tarafından bir dilekçe ekinde Bakanlığa sunulur.

Bakanlık Raporun özel formata uygunluğunu ve belirlenen çalışma grubu tarafından hazırlanıp hazırlanmadığını inceler

Uygun hazırlanmayan raporlar için 3 aylık düzeltme süresi verilir.

Uygun hazırlanan rapor PS tarafından yeterli sayıda çoğaltır. Bakanlık raporu inceleme ve değerlendirmek üzere yapılacak toplantı tarihini ve yerini bildiren bir yazı ekinde komisyona gönderir.

Proje ilgili inceleme değerlendirme sürecinin başladığı ve halkın görüşüne açıldığı Bakanlık ve Valilik tarafından uygun araçlarla halka duyurulur.

Raporu incelemek isteyenler Bakanlık merkezinde veya İl Çevre ve Orman Müdürlüğünde Raporu inceleyerek görüşlerini Bakanlığa veya Valiliğe bildirebilirler.

12

ÇED Raporunun İncelenmesi

Komisyon ÇED Raporunu, ilk inceleme değerlendirme toplantısından sonra 10 işgünü içinde inceler ve değerlendirir.

Raporda önemli eksiklik ve yanlışların görülmesi durumunda komisyon, bunların giderilmesini proje sahibinden veya ilgili kurumlardan ister. Bu durumda, inceleme değerlendirme çalışması durdurulur.

Komisyon, PS'den raporun düzeltilmesini en fazla iki kez isteyebilir.

Proje sahibinin ÇED raporunda gerekli görülen düzeltmeleri yapıp yeniden Bakanlığa sunmasından sonra, komisyon Bakanlıkça toplantıya çağrılır. Toplantının yapılması ile birlikte inceleme değerlendirme süreci kaldığı yerden işlemeye başlar

13

Nihai ÇED Raporlarının Bakanlığa Sunulması

Son şekli verilen nihai ÇED Raporu, taahhüt yazısı ve noter onaylı imza sirküleri ile PS tarafından Bakanlığa sunulur.

5 iş günü

14

Bakanlığın Kararı

Komisyonun nihai ettiği ÇED Raporu halkın görüş ve önerilerini almak üzere İl Çevre ve Orman Müdürlüğünde ve Bakanlıkta görüşe açılır.

10 iş günü

Bakanlıkça projeye ilgili karar alma sürecinde bu görüşler de dikkate alınarak komisyon üyesi sayısı kadar çoğaltılması istenir ve çoğaltılan Nihai ÇED raporu Bakanlığa sunulur.

3 iş günü

Bakanlık, komisyonun rapor hakkındaki çalışmalarını dikkate alarak proje için “ÇED Olumlu” ya da “ÇED Olumsuz” kararı verir.

5 iş günü

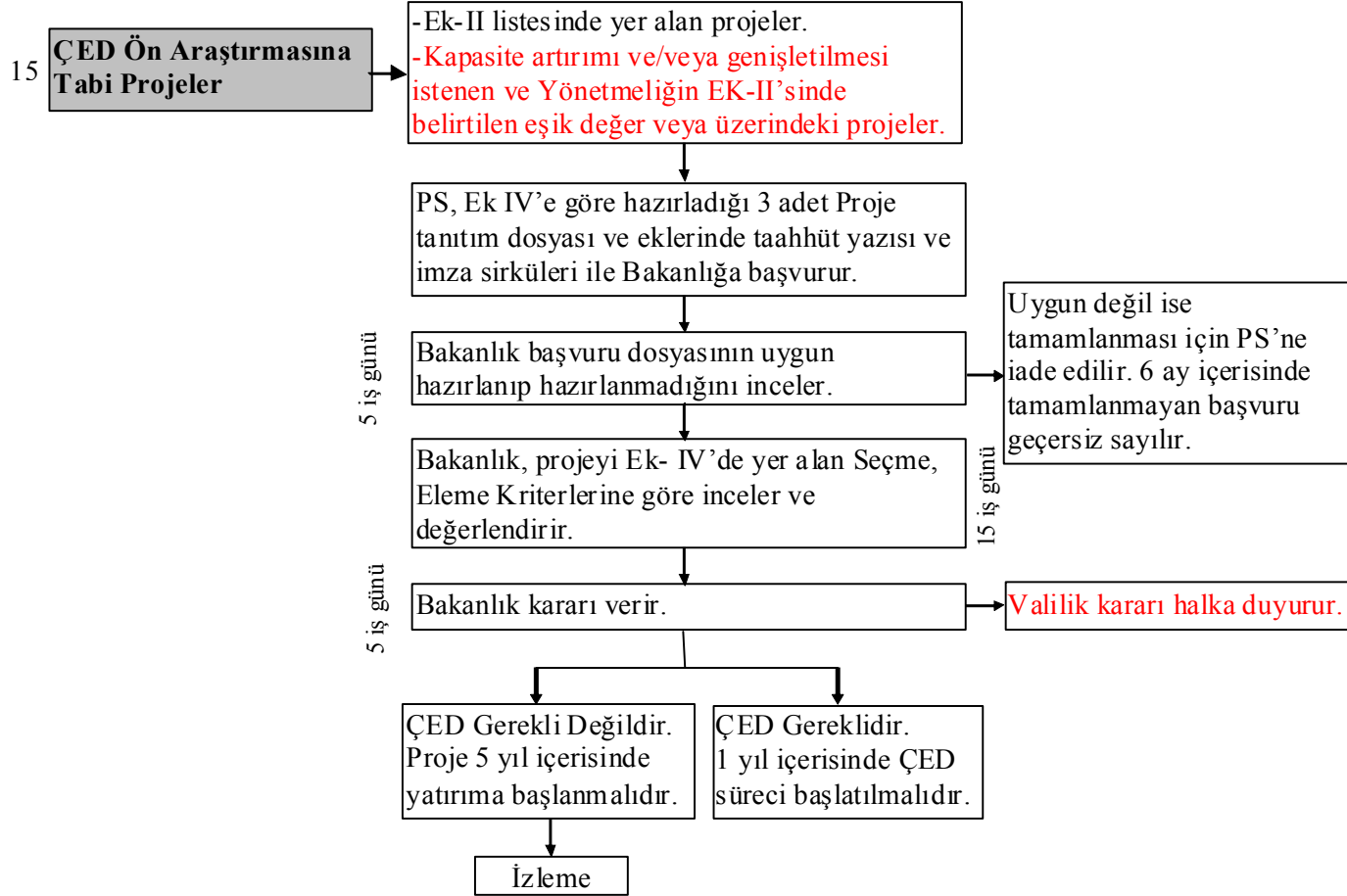
“ÇED Olumlu” kararı.
Proje yedi yıl içinde yatırıma başlanabilir.

İzleme-Kontrol

“ÇED Olumsuz” kararı.
Kararın verilmesine neden olan koşulların tamamında değişiklik olması durumunda PS yeniden başvuruda bulunabilir.

17.07.2008 Tarihli ÇED Yönetmeliği'ne
Göre

**SEÇME, ELEME KRİTERLERİ AKIM
ŞEMASI**

Peyzaj Mimarlığı 1. Ulusal Çevresel Etki Değerlendirmesi Çalıştayı

PEYZAJ MİMARLIĞI / PEYZAJ MİMARLARI

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ

İLİŞKİSİ

ÇED'in çekirdeğini oluşturan 4 ana konu

- Çevrenin mevcut durumunun analizi?
- Projenin uygulanmasından önceki ve sonraki çevresel yüklerin projeksiyonu?
- Verilerin değerlendirilmesi?
- Seçeneklerin karşılaştırılması?

ÇED çalışmasının temel amacı

Planlanan projenin

ekolojik planlama ilkelerine uygun olarak

gerçekleştirilmesini sağlamaktır.

Alan ve proje ile ilgili tüm verilerin ortak analizi ve değerlendirilmesi, elde edilen sonuçların ekolojik planlamanın ilkeleri doğrultusunda yorumlanması gerekmektedir.

Bunu KİM yapacak?

Ekolojik planlama esaslı alan kullanım planlaması konusunda eğitim alan

Peyzaj Mimarları

yukarıdaki hedeflere ulaşmada görev almalıdırlar.

Bu kapsam içerisinde aşağıdaki soruların yanıtlanması Peyzaj Mimarlarının

katkı sağlayacağı somut konulardır.

Bir ÇED çalışmasının temel hedeflerine ulaşılmasında aşağıdaki sorulara cevaplar aranmalıdır.

- Çevre faktörlerinin çeşitli alan kullanım şekillerine uygunluğu nedir?
- Değişik alan kullanımlarının çevre faktörleri üzerindeki etkileri nelerdir?
- Çevre faktörünün yüklenme sınırı ve duyarlılığı nedir?
- Çeşitli alan kullanım şekillerinin, diğer kullanım şekli üzerindeki etkilerinin yarattığı sonuçlar nelerdir?
- Çeşitli alan kullanımları arasındaki ilişkiler nelerdir?
- Çevre faktörlerinin birbirleri ile olan ilişkileri nelerdir?
- Planlanan kullanımın gerçekleşmesi ile çevrede ne gibi değişiklikler beklenmektedir?
- Bu değişiklikler nasıl değerlendirilmelidir?
- Olumsuz etkilere karşı ne gibi önlemler alınmalıdır?
- Başka seçenekler var mıdır?

TEŞEKKÜR EDERİM